

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **O. N.**, zastoupeného JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem, se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5 - Stodůlky, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 8. 2009, č. j. 1 Cad 63/2008 - 18,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 8. 2009, č. j. 1 Cad 63/2008 - 18, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 29. 4. 2008/KRA, č. X, byl žalobci podle § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 622/2004 Sb. (dále též „nařízení vlády“) přiznán příplatek ke starobnímu důchodu ve výši 8850 Kč za dobu jeho věznění od 30. 10. 1949 do 10. 5. 1962 a od 22. 1. 1963 do 21. 1. 1965 s tím, že od splátky důchodu splatné v lednu 2006 se tento příplatek zvyšuje na 9284 Kč měsíčně, od splátky důchodu splatné v lednu 2007 se tento příplatek zvyšuje na 9851 Kč měsíčně a od splátky důchodu splatné v lednu 2008 se tento příplatek zvyšuje na 10 147 Kč měsíčně. Dále bylo rozhodnuto tak, že žádost o poskytnutí příplatku za dobu od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967 se zamítá. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná po citaci ust. § 1 písm. a), § 2 a § 3 odst. 1 nařízení vlády uvedla, že žalobci na základě jeho žádosti byl přiznán od 4. 1. 2005 příplatek k důchodu za dobu jeho věznění v období od 30. 10. 1949 do 10. 5. 1962, tj. za 4576 dnů (153 započatých měsíců) ve výši 7650 Kč. Dne 20. 12. 2004 žalobce požádal o poskytnutí příplatku k důchodu podle nařízení vlády z důvodu věznění z politických důvodů v době od 22. 1. 1963 do 10. 11. 1967. Podle žalované je splnění podmínek uvedených v § 1 písm. a) nařízení vlády prokázáno za dobu od 22. 1. 1963 do 21. 1. 1965, tj.

za 731 dnů. Po dobu od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967 nebyly podle žalované podmínky uvedené v § 1 písm. a) nařízení vlády splněny, protože ke zrušení rozsudku Státního soudu v Praze ze dne 8. 12. 1949, sp. zn. Or I 1594/49 nedošlo podle zákona č. 119/1990 Sb. Trestný čin nedokonané vraždy prosté podle § 8 odst. 1 trestního zákona, § 134 a § 135 odst. 4 zákona č. 117/1852 ř. z., za nějž byl žalobce odsouzen, není uveden v § 2 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., proto bylo rozhodnuto o zamítnutí žádosti o poskytnutí příplatku za dobu od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, o níž rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 8. 2009, č. j. 1 Cad 63/2008 - 18, tak, že žalobu zamítl a dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění svého rozsudku městský soud po obsáhlé citaci jednotlivých trestních rozhodnutí, která byla ve věci žalobce vydána, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Po citaci § 1 písm. a) a § 2 nařízení vlády městský soud dospěl k názoru, že žalobci příplatek k důchodu za dobu věznění od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967 nenáleží, neboť zrušení rozsudku Státního soudu v Praze ze dne 8. 12. 1949, sp. zn. Or I 1594/49 nedošlo podle zákona č. 119/1990 Sb. Trestný čin nedokonané vraždy prosté podle § 8 odst. 1 trestního zákona, § 134 a § 135 odst. 4 zákona č. 117/1852 ř. z., za nějž byl žalobce odsouzen, není uveden v § 2 zákona č. 119/1990 Sb. Žalobce proto není osobou oprávněnou pobírat příplatek k důchodu podle nařízení vlády za dobu věznění od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967. Žalovaná z uvedených důvodů proto správně posoudila, že žalobce za dobu věznění od 22. 1. 1963 do 21. 1. 1965 nemá na příplatek k důchodu podle nařízení vlády nárok a tak soudu nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zamítnout.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Poukázal na to, že zásadní spornou otázkou je, zda stěžovateli náleží příplatek k důchodu podle nařízení vlády za období nezákonného věznění od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967. K tomu uvedl, že jeho věznění v době od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967 mělo svůj původ v rozsudku Státního soudu v Praze ze dne 8. 12. 1949, č. j. Or I 1594/49 - 24, jímž byl odsouzen k trestu těžkého žaláře v trvání 18 let nepodmíněně a k vedlejším trestům. Stěžovatel byl odsouzen pro zločiny nedokonané velezrady podle § 8 trestního zákona k § 1 odst. 1 písm. c) odst. 2 zákona č. 231/1948 Sb. a nedokonané vraždy prosté podle § 8 trestního zákona k § 134, § 135 odst. 4 zákona č. 117/1852 ř. z. První část trestu byla vykonána v době od 30. 10. 1949 do 10. 5. 1962, druhá od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967 (období věznění od 30. 10. 1949 do 10. 5. 1962 není předmětem sporu, neboť za toto období žalovaná stěžovateli příplatek vyplácí). Pokud jde o formu rehabilitace stěžovatel uvedl, že usnesením Krajského soudu Plzeň ze dne 28. 8. 1990, sp. zn. 14 Rt 174/90, ve znění usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 10. 1990, sp. zn. III Torz 8/90, bylo prohlášeno, že stěžovatel, který byl odsouzen rozsudkem Státního soudu Praha ze dne 8. 12. 1949, č. j. Or I 1594/49, je podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 119/1990 Sb. účasten soudní rehabilitace. Rozsudek z roku 1949 byl zrušen ve výroku o vině ze zločinu nedokonané velezrady podle § 8 trestního zákona k § 1 odst. 1 písm. c) odst. 2 zákona č. 231/1948 Sb. a trestní stíhání stěžovatele bylo zastaveno. Za zločin nedokonané vraždy prosté podle § 8 trestního zákona k § 134, § 135 odst. 4 zákona č. 117/1852 ř. z. byl stanoven trest odnětí svobody k trvání 5 let. Proti zbývajícím částem uvedeného

pravomocného rozsudku Státního soudu Praha podal dne 21. 5. 1991 generální prokurátor ČR stížnost pro porušení zákona, a to podle § 30 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění zákona č. 47/1991 Sb. Rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 6. 1991, sp. zn. 11 Tz 45/91, bylo prokurátorově stížnosti vyhověno a napadený rozsudek z roku 1949 byl zrušen, stejně jako všechna další obsahově navazující rozhodnutí a věc byla vrácena k novému projednání krajskému prokurátorovi v Plzni. Usnesením krajského prokurátora v Plzni ze dne 8. 4. 1992, č. j. RKv 11/92 - 38, bylo trestní stíhání stěžovatele zastaveno podle § 172 odst. 1 trestního řádu, neboť předmětný skutek „není trestným činem ani není důvodu k postoupení věci“. Stěžovatel byl tedy nejprve rehabilitován částečně podle § 2 zákona č. 119/1990 Sb. a následně byla jeho rehabilitace dovršena postupem podle § 30 odst. 2 zákonem č. 119/1990 Sb. Stěžovatel pokládá za zcela nelogické, aby za první etapu výkonu trestu (od 30. 10. 1949 do 10. 5. 1962) příplatek byl přiznán, a za druhou (od 23. 1. 1965 do 10. 11. 1967) nikoli, když k celému období věznění se vztahuje jeden odsuzující rozsudek, který byl zrušen řízením podle jednoho rehabilitačního zákona, tj. zákona č. 119/1990 Sb. Argumentace městského soudu, že trestný čin nedokonané vraždy prosté podle § 8 odst. 1 trestního zákona, § 134 a § 135 odst. 4 zákona č. 117/1852 ř. z. není uveden v § 2 zákona č. 119/1990 Sb. podle názoru stěžovatele nijak nevysvětluje, proč řízení podle zákona č. 261/2001 Sb. stěžovateli mohla být bez jakýchkoli problémů přiznána jednorázová částka za celé období věznění (viz rozhodnutí žalované z 19. 3. 2002, č. X) a v řízení podle nařízení vlády nikoliv a dále nějak nevysvětluje, proč stěžovatel má nárok na příplatek za období 30. 10. 1949 do 10. 5. 1962 ale nikoliv za dobu od 23. 1. 1965 do 10. 11. 1967. Jinými slovy, proč z původně osmnáctiletého trestu, z něhož bylo vykonáno 15 let 3 měsíce a 29 dní, má být příplatek vyplácen za 12 let 6 měsíců a 11 dní, ale ne za 2 roky 9 měsíců a 18 dní. Dále stěžovatel poukazuje na to, že uvedená argumentace městského soudu přehlíží rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2007, č. j. 3 Ads 53/2006 - 31, ve věci Mgr. K. P. proti stejné žalované, kde Nejvyšší správní soud vysvětlil, že na příplatek mají nároky osoby rehabilitované podle § 33 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb. (byť to není v nařízení vlády výslovně uvedeno). Není tedy důvod, proč by měl být odpírán nárok stěžovateli, který byl v části rozsudku týkající se nedokonané vraždy prosté, rehabilitován podle § 30 odst. 2 uvedeného zákona. Konečně stěžovatel uvádí, že argumentace městského soudu přehlíží rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2009, č. j. 4 Cad 141/2008 - 22, ve věci P. J. V tomto případě šlo rovněž o to, že v původním trestním řízení došlo k odsouzení jak za trestný čin velezrady, tak za trestný čin vraždy (v tomto případě dokonce dokončených trestních činů). Žalovaná i v tomto případě odmítala žalobci vyplácet příplatek k důchodu podle nařízení vlády, avšak městský soud vysvětlil, že pokud byl odsouzený zproštěn obžaloby pro oba skutky, „je třeba na něj hledět jako plně rehabilitovaného“. Odlišný výklad by byl v přímém rozporu např. s nálezem Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2007, sp. zn. I. ÚS 712/05, ve věci V. F. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k novému projednání.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti se žalovaná odvolala na vyjádření, které podala k žalobě proti svému rozhodnutí dne 12. 12. 2007 a dne 15. 1. 2008 a zejména na zdůvodnění napadeného rozsudku, se kterým se ztotožňuje.

Na uvedené vyjádření stěžovatel reagoval podáním z 16. 11. 2009, v němž namítl, že žalovaná zcela pomíjí vlastní obsah kasační stížnosti. Žalovaná nepředkládá žádné

logické vysvětlení toho, proč v řízení podle zákona č. 261/2001 Sb. přiznala jednorázovou částku za celé období stěžovatelova věznění a proč v řízení podle nařízení vlády z celého období výjmulu dobu od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967, kdy stěžovatel byl plně rehabilitován a navíc nikdy nebyl odsouzen na dobu, která by odpovídala shora uvedené době věznění od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967.

Kasační stížnost je důvodná.

Především nutno uvést, že městský soud v odůvodnění svého rozsudku pouze převzal důvody, které vedly žalovanou k nevyhovění žádosti stěžovatele a vůbec se nevypořádal s žalobní námitkou stěžovatele, že byl nejprve rehabilitován částečně podle § 2 zákona č. 119/1990 Sb. a následně byla jeho rehabilitace dovršena postupem podle § 30 odst. 2 uvedeného zákona. Stěžovatel v kasační stížnosti sice výslovně neuvedl důvod podle § 103 písm. d) s. ř. s., vázanost Nejvyššího správního soudu důvody kasační stížnosti však neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c/) nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (§ 103 odst. 1 písm. d/) jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. V daném případě je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, protože, jak bylo shora uvedeno, se městský soud vůbec nevypořádal s žalobní námitkou stěžovatele. Jde tedy o vadu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., k níž je Nejvyšší správní soud povinen přihlídnout z úřední povinnosti, a proto již z tohoto důvodu nezbylo, než napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Dále lze uvést, že závěr žalované, jakož i městského soudu, že k zrušení rozsudku Státního soudu v Praze ze dne 8. 12. 1949, sp. zn. Or I. 1594/49, nedošlo podle zákona č. 119/1990 Sb. není správný. Podle usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 8. 1990, sp. zn. 14 Rt 174/90, bylo rozhodnuto, že stěžovatel, který byl odsouzen rozsudkem bývalého Státního soudu v Praze ze dne 8. 12. 1949, č. j. Or I. 1594/49 - 24, je účasten soudní rehabilitace podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 119/1990 Sb. Výše uvedený rozsudek byl podle § 2 odst. 1 uvedeného zákona prohlášen za zrušený ve výroku o vině, ze zločinu nedokonané vraždy podle § 8 trestního zákona k § 1 odst. 1c, 2 zákona č. 231/48 Sb. ke dni jeho vydání a trestní stíhání stěžovatele pro tento zločin bylo zastaveno. Za zločin nedokonané vraždy prosté podle § 8 trestního zákona k § 134, § 135 odst. 4 zákona č. 117/1852 Sb., kterého se rehabilitace podle oddílu II. zákona č. 119/1990 Sb. netýká, byl stanoven podle § 2 odst. 2 zákona trest odnětí svobody v trvání pěti let. Ke zrušení rozsudku Státního soudu v Praze tedy došlo, i když pouze ve výroku o vině ze zločinu nedokonané velezrady, takže závěr městského soudu, že trestný čin nedokonané vraždy prosté není uveden v § 2 zákona č. 119/1990 Sb. a z toho vyplývající nedůvodnost žádosti stěžovatele o příplatek k důchodu za dobu věznění od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967, by byl správný, pokud byl z usnesení Krajského soudu v Plzni z 28. 8. 1990 bylo možno v celém rozsahu vycházet (i v tomto případě by však do doby věznění stěžovatele po 22. 1. 1965 zbývalo poskytnout příplatek k důchodu přibližně za dobu 3 měsíců, neboť předcházející doba věznění do 10. 5. 1962 nepokrývá celou dobu 13 let věznění stěžovatele po odečtení zbytkového trestu ve výši 5 let z celkové výše trestu 18 let). Rozsudkem Nejvyššího soudu České republiky z 26. 6. 1991, sp. zn. 11 Tz 45/91, bylo však rozhodnuto, že pravomocným rozsudkem Státního soudu v Praze ze dne 8. 12. 1949, sp.

zn. Or I 1594/49, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 8. 1990, sp. zn. 14 Rt 174/90, a usnesením Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. 10. 1990, sp. zn. III. Torz 8/90, a v řízení, které mu předcházelo, byl porušen zákon v ust. § 258 tr. ř. zákona č. 119/1873 ř. z. ve vztahu k ust. § 8, § 134 č. 4 tr. zák. č. 117/1852 ř. z. a dále v ust. § 96, § 206 tr. ř. a tento rozsudek byl zrušen, přičemž krajskému prokurátorovi v Plzni bylo přikázáno, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Nejvyšší soud tak rozhodl ke stížnosti generálního prokurátora České republiky, který podal stížnost pro porušení zákona s odvoláním na § 30 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění novely zákona č. 147/1991 Sb., o soudní rehabilitaci, ve prospěch obviněného O. N. Usnesením krajského prokurátora v Plzni ze dne 8. 4. 1992, č. j. RKv11/92 - 32, bylo v trestní věci proti stěžovateli stíhanému pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) trestního zákona, kterého se měl dopustit tím, že dne 30. 10. 1949 v obci Hazlov u Aše, když byl zadržen hlídkou SNB při pokusu o ilegální překročení hranice, snažil se proti zakročujícím příslušníkům SNB použít pistoli uschovanou v náprsní kapse, trestní stíhání proti stěžovateli podle § 172 odst. 1 písm. b) trestního řádu zastaveno, neboť skutek není trestným činem ani nebyl shledán důvod k postoupení věci. Z uvedeného usnesení pak žalovaná, stejně jako městský soud, nevyvodila žádný závěr, přestože nelze vyjít z toho, že by nadále existovalo odsouzení stěžovatele pro nedokonanou vraždu prostou.

V dalším řízení proto městský soud musí posoudit, zda na osobu nezákonně odsouzenou pro spáchání trestného činu neuvedeného v § 2 zákona č. 119/1990 Sb., jejíž odsouzení bylo zrušeno cestou přezkumného řízení na základě stížnosti pro porušení zákona podle § 30 odst. 2 tohoto zákona, je třeba hledět jako na osobu, která byla podle tohoto zákona rehabilitována. Pokud by tato otázka byla zodpovězena kladně, znamenalo by to, že stěžovatel splnil podmínku rehabilitace obsaženou v § 1 písm. a) nařízení vlády a jeho žádost o poskytnutí příplatku k důchodu za dobu od 22. 1. 1965 do 10. 11. 1967 by pak byla důvodná.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Městský soud je v dalším řízení vázán shora vysloveným právním názorem (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Protože Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, rozhodne městský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. února 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu

